

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje“
Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008497

Kariérové poradenství v praxi

Mgr. Hana Salamonová

Závěrečná práce
Vzdělávání školních kariérových poradců

OBSAH

ÚVOD.....	3
1 ROLE ŠKOLY V PROCESU VOLBY POVOLÁNÍ.. CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.	
1.1 OBLASTI ČINNOSTÍ	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
1.2 MEZIPŘEDMĚTOVÉ VAZBY V OBLASTI VOLBY POVOLÁNÍ.....	5
1.3 PŘEDMĚT VOLBA POVOLÁNÍ	6
2 KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ A SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE.....	8
2.1 SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE.....	8
2.2 SPOLUPRÁCE ŠKOLY A ÚŘADU PRÁCE	9
2.3 SPOLUPRÁCE SE STŘEDNÍMI ŠKOLAMI.....	9
3 CÍLE PORADENSKÉ ČINNOSTI	11
3.1 VOLBA STŘEDNÍ ŠKOLY S OHLEDEM NA TRH PRÁCE.....	11
3.2 PRAKTICKÁ ZKUŠENOST VE VZTAHU K VOLBĚ POVOLÁNÍ.....	11
ZÁVĚR	13

ÚVOD

Práce představuje praktické kariérové poradenství na Základní škole Valašské Meziříčí, Křižná 167, okres Vsetín, příspěvková organizace. Činnost kariérového poradce je jasně vymezena oblastmi činností, kterými se po celou dobu vzdělávání žáků na základní škole zabývá. To vše s ohledem na kompetenční požadavky nutné ke kvalitnímu výkonu této pozice ve školním prostředí.

Cílem práce je seznámení především s praktickým kariérovým poradenstvím a vedením žáků k sebepoznávání, orientaci v otázkách trhu práce a vlastní volbě povolání. Dále se práce zabývá součinností školy se spolupracujícími institucemi tak, aby přechod do následující životní etapy byl co nejsnazší.

Jsem optimisticky laděný realista, který potřebuje kvalitní informace k rozhodování. A právě takové informace se snažím poskytovat všem žákům. Důležitost vedení žáků k sebepoznávání považuji za rozhodující v jejich úspěšné realizaci v životě.

1 ROLE ŠKOLY V PROCESU VOLBY POVOLÁNÍ

Naše škola nabízí velmi komplexní činnost nejen ve vztahu k volbě povolání, ale i k sebe-poznání každého žáka. Sebepoznání a mapování vlastních znalostí, dovedností a zájmů většinou předchází rozhodný a jistý výběr střední školy. Samotná volba povolání většinou není jediným cílem, který má kariérový poradce na mysli. Dlouhá cesta rozhodování, poznávání sama sebe a orientace v problematice napomáhá k ucelenému pohledu na svět nebo vlastní budoucnost.

Ne ale každý žák je schopen sám udělat rozhodnutí spojené s výběrem SŠ. Někdy se stává, že rodiče nedokáží jasně popsat a vyjádřit potřeby nebo zájmy svého dítěte. Nedokáží ho podpořit ve výběru nebo s ním jen diskutovat o možnostech, které mu jsou ze stran středních škol předkládány. V tomto případě má svou nezastupitelnou roli kariérový poradce, který dle zájmu žáka používá dodatečnou diagnostiku nebo jiné postupy, které vedou ke snazšímu výběru.

Pro některé žáky je velmi limitující označit na konci devátého ročníku pouze dvě školy, které mají zajistit slibnou budoucnost. Naopak pro jiné je nepředstavitelné vybrat si z tak široké nabídky oborů, když netuší, co by je bavilo. I v tomto případě se žáci obracují na kariérového poradce, který pomáhá nasměrovat žáky nejvhodnějším výběru.

1.1 Oblasti činností

Diagnostika a poradenství ve volbě střední školy a povolání

Podpora rozvoje osobnosti

Rozvoj sebehodnocení žáka

Podpora rozvoje dovedností

Praktické využití informačních zdrojů o středních školách Poskytování aktuálních odborných informací o trhu práce

Komunikace s institucemi, které poskytují poradenskou činnost ve vztahu k volbě povolání

Specifickou oblastí je vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Také v tomto případě výchovný poradce nabízí poradenství ve vztahu k volbě povolání, informační činnosti týkající se výběru dalšího studia nebo jiným formám přípravy na povolání žáků. Přehledným způsobem poskytuje informace o jednotlivých typech škol, požadavcích a předpokladech přijetí ke studiu.

Provádí administrativní činnosti s tímto související, sběr přihlášek ke studiu, vydávání zápisových lístků, vedení dokumentace, informační schůzky pro žáky a rodiče, besedy na Úřadu práce a individuální konzultace pro žáky i rodiče.

1.2 Mezipředmětové vazby v oblasti volby povolání

Díky poradám a pravidelným setkáváním mají všichni vyučující možnost diskutovat o potřebách žáků a třídních kolektivů. Tato setkávání jsou plná nápadů a praktických připomínek, které vedou k neustálému zkvalitňování výuky. Často se zde řeší právě mezipředmětové vazby a přesahy do běžného praktického života. Ty potom žákům umožňují lépe chápat návaznosti jednotlivých témat a umí se pak lépe orientovat nejen ve světě práce a volby povolání, ale i v životě samotném.

Běžně aplikuje spolupráce vyučujících v oblastech, které jsou cíleně zaměřeny na uvědomění silných stránek žáků a jejich preferenci.

Volba povolání – matematika (společné téma: Finanční gramotnost)

Volba povolání – český jazyk (sloh: Jak si představuji svoji budoucnost)

Volba povolání – pracovní činnosti (rozvoj zručnosti a nácvik postupu práce: vaření, dílny)

Volba povolání – fyzika (téma: Jak věci fungují)

Volba povolání – Výtvarná výchova (rozvoj kreativity a představivosti)

V otázkách volby povolání se škola zaměřuje nejen na práci se žáky na druhém stupni, ale i výukou na prvním stupni se vyučující podílí na ucelenějším pohledu na svět práce.

1.3 Předmět volba povolání

Předmět probíhá jedno pololetí osmého ročníku a je vyučován jako součást pracovních činností. Druhá polovina se střídá s vařením. V rozvrhu je zařazen vždy v poslední hodině. Předmět vyučuje výchovný poradce, který se žáky pracuje i mimo výuku a jeho činnost je tak daleko cílenější. V tomto předmětu se žáci učí orientovat ve světě trhu práce. Velmi důležitou dovedností pro tento předmět je úroveň komunikačních dovedností, ochota učit se novým věcem, rozhodovat se a efektivně využívat informační zdroje.

V úvodní hodině učitel žáky seznámí s tím, že cílem hodin není jen výuka, ale především pomoc při řešení otázek týkajících se volby povolání. Osvědčila se přímá účast vyučujícího na aktivitách a hrách, protože tak může lépe koordinovat činnost žáků a stává se součástí skupiny žáků.

Průběh hodiny

Hodina je zahájena aktivizační činností – hrou, hádankou, pohybovou aktivitou, která žáky rozdělí do skupin, anketou apod.

Jsou připomenuta pravidla rozhovoru (nepřekřikovat se, vyčkat na předání slova, vždy mluví jeden).

Může následovat uvedení do činnosti rozdělením do skupin nebo dvojic.

Příklady témat hlavní části hodiny:

System školskví

Trh práce

Hodnocení povolání

Přijímací řízení

Finanční gramotnost

Test volby povolání

Test osobnosti

Dotazníky pro volbu povolání

Ukázka testů přijímacího řízení

Sebepoznávání (silné a slabé stránky, test manuální zručnosti apod.)

Nikdy nechybí závěrečné hodnocení, kdy má každý možnost se zamyslet nad tématy a zhodnotit své postoje.

Z předchozích let, kdy se tato výuka na škole vyučovala, pozorujeme, že nejlépe žáci reagují a aktivně se účastní, když projevují svůj názor či zkušenost a mohou o něm diskutovat s ostatními. Snahou je, aby prostor k vyjádření dostal každý a měl tak možnost sebeprezentace. Všechny rozhovory vždy koordinuje vyučující a dbá na předem stanovená pravidla.

2 KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ A SPOLUPRACUJÍCÍ INSTITUCE

Důležitost plánování činnosti na celý školní rok je klíčová ke kvalitnímu vedení žáků i vyučujících po celý školní rok. Tato činnost plánování u nás běžně začíná v červnu následujícího školního roku a koncem měsíce srpna. S jasnými cíli kariérový poradce zajišťuje besedy a přednášky institucí, které se podílí na vzdělávání žáků v oblasti volby povolání.

Vzdělávání kariérového poradce je nedílnou součástí rozvoje jeho samého a zároveň přínosem pro žáky, které vzdělává.

2.1 Spolupracující instituce

Mezi faktory, které velmi zásadně ovlivňují kvalitu poradenské činnosti na škole, patří spolupracující instituce. Propojení těchto institucí vede ke snazšímu rozhodování a plynulému přechodu do navazujícího systému vzdělávání žáků. Naše škola pravidelně spolupracuje s těmito institucemi:

Úřad práce Vsetín (informační poradenské středisko)

Pedagogicko-psychologická poradna (Valašské Meziříčí, Vsetín, Nový Jičín)

Speciálně-pedagogické centrum (Valašské Meziříčí, Kroměříž)

Místní podniky

Střední školy

Kariéroví poradci jiných středních škol

Tato spolupráce přináší pro žáky informace v oblasti vzdělávací nabídky, pracovních možnostech, uplatnění absolventů na trhu práce, diagnostiku studijních předpokladů aj.

2.2 Spolupráce školy a úřadu práce

Škola dlouhodobě spolupracuje s místním ÚP, který nabízí žákům širokou poradenskou činnost v oblasti kariérového poradenství. Žáci jsou při návštěvě budovy seznámeni s činností úřadu a zkoušejí se orientovat podle informačních tabulí a vývěsek v prostorách ÚP. V září se všechny deváté ročníky účastní besedy s názvem Volba povolání. Beseda je členěna do tří oblastí. V první části se žáci seznámí s trhem práce v regionu a okruhy oborů, které sídlí v dosahu města i mimo něj. Druhá část přibližuje žákům výběr povolání zážitkovou metodou a v závěrečné části si všichni vyzkouší test osobnosti. Z výsledků zážitkové metody si samotný ÚP mapuje preference v předběžné volbě středních škol, kterou následně využívá ke své další činnosti.

Kariérový poradce v osmých a devátých ročnících informuje žáky o možnosti testování, které nabízí zdarma ÚP. Dále jsou žáci seznámeni s online informačními zdroji, které mohou využívat. Tyto zdroje jsou zveřejněny na webových stránkách ÚP Vsetín.

Žáci mohou využít nabídky ÚP Vsetín zúčastnit se **Burzy práce**, která probíhá v odpoledních hodinách, proto se ji společně navštěvují s rodiči nebo se spolužáky.

2.3 Spolupráce se středními školami

Výchovný poradce je během školního roku v kontaktu s výchovnými poradci středních škol a má tak neustále aktuální informace o nabídce oborů a aktivitách, které školy uchazečům nabízejí.

Každá střední škola poskytuje pro uchazeče tzv. **Dny otevřených dveří**, které jsou žáky velmi kladně přijímány. O těchto dnech jsou žáci informováni od svých vyučujících, ze školního panelu nebo nástěnkách, které mají přímo ve třídách.

V předmětu Volba povolání se setkávají žáci se zástupci některých SŠ, kteří se snaží poutavě představit studijní a učební obory. Většina setkání probíhá formou přednášky s prezentací a ukázkami výrobků.

Některé školy nás informují o možnosti vyzkoušet si napsat „**Přijímačky nanečisto**“, kde si žáci vyzkouší své znalosti a nácvik časového rozvržení jednotlivých úloh.

Technický jarmark Střední školy průmyslové stavební ve Valašském Meziříčí každoročně nabízí uchazečům prohlídku zázemí školy a dílen, kde prezentuje učňovské obory. Žáci si zde mohou vyzkoušet postupy práce s náradím a stojí.

3 CÍLE PORADENSKÉ ČINNOSTI

Cílem poradenské činnosti není žákům vybrat školu, ale dát jim dostatek informací, aby byli schopni se rozhodnout sami. Kariérový poradce, ale i celé školní poradenské pracoviště nabízí žákům systém poradenských služeb, který pomáhá žákům lépe se orientovat v nabídce středních škol i samotném trhu práce. Kariérový poradce a školní psycholožka pracují se žáky nebo rodiči individuálně nebo ve skupinách.

3.1 Volba střední školy s ohledem na trh práce

Monitoring trhu práce je velmi časově náročná činnost, proto škola využívá prověřená data úřadu práce, středních škol a místních podniků. V uplynulých letech žáci preferovali obory středních škol, u kterých viděli uplatnění v okrese Vsetín. Mezi nejčastěji volené školy již několik let patří studijní obory strojírenské, stavební, ekonomické nebo gymnázia. V menší míře jsou voleny učňovské obory kadeřník, automechanik nebo elektrikář.

3.2 Praktická zkušenost ve vztahu k volbě povolání

Škola v rámci kariérového poradenství žákům zprostředkovává i návštěvy středních škol a firem v okolí. V průběhu celého školního roku SŠ informují o akcích, které pro budoucí žáky prvních ročníků připravují. Školy a firmy navštěvujeme po jednotlivých ročnících, aby se seznámení s novým prostředím bylo pro žáky přínosnější. Školy si pro žáky vždy připraví jak teoretickou část (informace o oborech apod.), tak část praktickou. Pro žáky je velmi důležité zjištění, že manuální zručnost a představitivost jsou nedílnou součástí úspěšného absolventa těchto škol.

Den technické kariéry (SPŠS Valašské Meziříčí)

Pro žáky je připravena nejen prohlídka budov školy, ale také moderně vybavené laboratoře, kde si mohou vyzkoušet, na jakém principu pracuje tepelné čerpadlo, jak se provádí termosnímkování, jak se provozují vzduchotechnické zařízení aj. Mohou se s pomocí vyučujících učít používat grafické programy, které umožňují 3D modelování. Na závěr dostávají všichni Certifikát o absolvování kurzu mladý technik.

Technický jarmark (SPŠS Vsetín)

Žáci devátých ročníku se v říjnu účastní Technického jarmarku, který je koncipován jako exkurze ve vybraných firmách regionu. Žáci navštěvují v jednom dni dvě firmy. Ve firmách se seznamují s výrobními procesy a produkty. Dále se zabývají pracovními pozicemi a požadavky na obsazování budoucích zaměstnanců na tyto pozice.

Mezi navštívené patří DEZA, a. s., PONAŠT spol. s r.o., MP Krásno, a.s., JELÍNEK výroba nábytku. Firmy patří mezi významné podniky v oborech, které nabízí v regionu velké množství pracovních míst a možnosti uplatnění v rozličných oborech.

ZÁVĚR

Problematika provázanosti kariérového poradenství v základních školách a trhem práce nabývá stále více na významu. Právě poradenské pracoviště je jakýmsi pojítkem mezi sférou školství a zaměstnanosti. Tedy téma kariérového poradenství v praxi pro mě bylo více než jasné.

Kariérové poradenství v praxi seznamuje s rolemi školy v problematice volby povolání, vymezením činnosti kariérového poradce, předmětu Volba povolání nebo mezipředmětovými vazbami s ohledem na volbu povolání. Část práce je věnována spolupracujícím institucím, které v poradenství na školách mají nezastupitelnou roli. Dále také využití praktických zkušeností pro následné rozhodování ve výběru střední školy.

V této práci jsem několikrát použila nutnost spolupráce školy, rodiny a institucí. Jsem ale také přesvědčena, že úspěšné uplatnění absolventů na trhu práce není závislé jen na znalostech získaných ve školní prostředí. Především rodinné prostředí by mělo primárně učit nahlížet děti na svět komplexně, přirozeně motivovat, vést k samostatnosti a životním hodnotám.

„Člověk, který dělá svou práci bez zájmu a jenom z chlebařství, je nešťastný a otrávený člověk. Já rád poslouchám, když někdo mluví s láskou a chutí o svém povolání.“

Tomáš Garrigue Masaryk

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Projekt „Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání pro území Zlínského kraje“
Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_034/0008497
